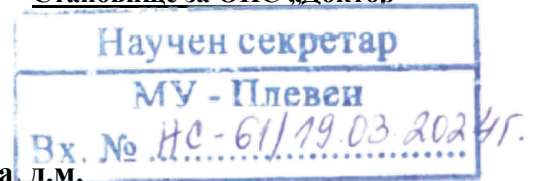

СТАНОВИЩЕ

от проф. Макрета Тодорова Драганова д.м.

Медицински университет – Плевен, Факултет „Обществено здраве“,
катедра „Управление на здравните грижи, медицинска етика и ИТ“, определена за член
на Научно жури със Заповед №640/28.02.2024 г. на проф. д-р Добромир Димитров, дм,
Ректор на Медицински университет – Плевен, а с Протокол №1/05.03.2024 г. от заседание
на Научното жури, определена за изготвяне на Становище

ОТНОСНО: защита на дисертационен труд на тема: „**ЗНАЧИМИ АСПЕКТИ НА СЕСТРИНСКИ ГРИЖИ ПРИ ОНКОЛОГИЧНО БОЛНИ ПАЦИЕНТИ**“, разработен от **Поля Тодорова Гергова**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра: „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Факултет „Обществено здраве“, Медицински университет – Плевен, за присъждане на научна степен „доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

Научен ръководител: доц. д-р Стела Людмила Георгиева, д.м

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед №3565/23.11.2022 г. на проф. д-р Добромир Димитров, дм, Ректор на МУ – Плевен, Поля Тодорова Гергова е зачислена в докторска програма по „Управление на здравните грижи“, самостоятелна форма на подготовка към катедра: „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Факултет „Обществено здраве“, Медицински университет – Плевен, за присъждане на научна степен „доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

Към документацията е приложен Протокол от изпит за покриване на докторски минимум.

Със Заповед №3841/13.12.2023 г. на проф. д-р Добромир Димитров, дм, Ректор на МУ – Плевен, на основание на чл. 33 (3) от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен (2022), подаден доклад от Ръководител катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“ и решение на Факултетен съвет на Факултет „Обществено здраве“ (Протокол №27/13.12.2023), Поля Тодорова Гергова е отчислена с право на защита и са определени членовете на Научното жури.

Представеният комплект документи на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 34 и Приложение №2 на Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен.

Поля Тодорова Гергова е родена в гр. Плевен през 1973 г. През 1995 г. завършва специалност „Медицинска сестра“ в Полувисш медицински институт, гр. Плевен, след което придобива ОКС „Бакалавър“ по Здравни грижи (2005) и „Магистър“ по Управление на здравните грижи (2007) във Факултет „Обществено здраве“ на МУ – Плевен. През 2017 г., Поля Гергова придобива първата си специалност – „Медицинска педагогика“, а през 2022 г. – втора специалност „Специфични грижи за пациенти с онкологични заболявания“.

Професионалната реализация на Поля Гергова започва като медицинска сестра в клиника по Ортопедия и травматология, където работи повече от десет години (1995 – 2008). От 2008 до 2023 г. Поля Гергова е асистент в катедра „Сестрински хирургични грижи“ на Фа-

култет „Здравни грижи“ при МУ – Плевен, където към настоящия момент заема преподавателска длъжност. Реализираните курсове за следдипломно обучение на докторантката са над 20, като болшинството от тях имат отношение към темата на дисертационния труд.

Поля Гергова владее отлично английски език и ползва руски и немски. Членува в шест професионални и научни организации.

Продължителният клиничен опит и последващия академичен път следва своята последователност, а защитата на дисертационен труд е логичен етап от развитието на Поля Гергова.

2. Актуалност на тематиката

Предложеният дисертационен труд съдържа 171 стандартни машинописни страници и е онагледен с 60 фигури, 24 таблици и 8 приложения.

Темата, която Поля Гергова предлага е изключително актуална, поради факта, че онкологичните заболявания попадат с пълно основание в групата на социално значимите заболявания. По данни на Националния статистически институт за 2021 г., във възрастовия интервал 35 – 69 години всеки трети случай на смърт се дължи на онкологично заболяване. Именно тревожните тенденции, свързани с онкологичните заболявания определя големия научен интерес към въпроси, свързани с тяхната епидемиология, диагностика, лечение и здравни грижи.. Данните от последните години сочат, че социалната значимост на злокачествените новообразувания (клас II на МКБ X) се подчертава от редица ключови факти, представени от Световната здравна организация и обсъждани на научни и политически срещи и форуми.

Грижите за пациенти с онкологични заболявания са част от специализираната подготовка на студентите по време на четиригодишното обучение в специалност „Медицинска сестра“. Изхождайки от собствените си впечатления и практическата си дейност в областта на онкологичните грижи, докторантката извежда методологичните и научно-изследователски параметри на проблема, които за в бъдеще ще имат директно приложение в сферата на здравните грижи за пациентите със злокачествени заболявания.

Изпълнението на целта и поставените шест задачи в дисертационния труд определено са насочени към подобряване качеството на живот на пациенти с онкологични заболявания чрез установяване на степента на съответствие между придобитите знания, умения и навици в областта на онкологичните грижи на студентите от специалност „Медицинска сестра“ и потребностите на пациентите от специфични компетенции в лечебните заведения в Р България.

3. Познаване на проблема

Авторката показва много добра осведоменост по разглеждания проблем, а също и по граничните му области. В предложения труд тя цитира 216 заглавия, от които 67 на кирилица и 149 на латиница.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд. По своя характер изследването е комплексно медико-социално проучване. Методите, използвани от докторантката са анкетен метод, документален метод и полуструктурирано интервю.

Определям съчетаването на изследователските методи и използването на структурирани и оригинални въпросници за всяка група респонденти, както и провеждането на интервю за адекватни на целите и задачите на проучването.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Предлаганият дисертационен труд е оптимален като обем (171 стандартни машинописни страници), а текстът е онагледен и като цяло е много добре структуриран.

Литературният обзор на разработката е в рамките на 65 страници и е добре структуриран. От литературния обзор проличава много добрата информираност на докторантката по проблема в световен и европейски мащаб. Следвайки логическа последователност са представени два основни аспекта, касаещи проучването:

- Същността и социалната значимост на онкологичните заболявания.
- Развитието на здравните грижи за пациенти, нуждаещи се от онкологичните грижи у нас и в различни държави от различни части на световното пространство, както и потребностите на онкологичните звена на лечебните заведения от специфични компетенции на специалистите по здравни грижи.

Литературният обзор завършва с логически изведени 5 извода.

Много прецизно е разработена ВТОРА ГЛАВА: **Цел, задачи, методи и материал**. В тази глава са представени три адекватни работни хипотези, целта е ясно, точно и прецизно формулирана. За реализиране на целта са поставени оптимален брой 6 задачи.

Проучването е проведено за периода 2020 – 2022 г. на три логически структурирани етапа.

Обемът и структурата на извадката са логически и статистически обосновани - общо 403 участници в проучването, от които 199 студенти в специалност „Медицинска сестра, 88 медицински сестри и 19 експерти, заемащи ръководни позиции – лекари и главни/старши медицински сестри с придобита специалност от онкологични звена на ЛЗ и 97 онкологични пациенти, потребители на онкологични грижи, предоставяни от включените в проучването организации. Респондентите са включени чрез непреднамерен подбор. Представени са ясно критериите за включване и изключване от участие в проучването.

ТРЕТА ГЛАВА: **Анализ на резултати от собствени изследвания** определям като особено ценна и с най-голяма тежест и принос за резултатите на проучването. Собственото прочуване на Поля Гергова се основава на анализ на данните от проведени анкетни проучвания чрез три анкетни карти, въпросници за документален метод и за интервю, представени в приложения.

Резултатите са представени с 60 фигури, 28 таблици и 8 приложения с подходящ дизайн. Те съдържат статистическия компонент, необходим за бързото възприемане на значимите разлики. Давам висока оценка и на текстовата част. Получените резултати и тяхното обсъждане, отговарят в пълна степен на заложените хипотези, цел и задачи от докторантката, като анализът на представените материали дава възможност за достигане до изводите.

Изводите произтичат и са логични на представените резултати от проведените анкетни проучвания и реализираното интервю. Представени са 7 извода, които са адекватни на изпълнените задачи от научната разработка.

Представените резултати и приноси са значими и произтичат от дисертационния труд.

Приемам разработването на докторската работа от Поля Гергова като навременна и полезна. Предложеният дисертационен труд е достатъчен като обем и качество. Положителна оценка заслужават:

- актуалността на изследваната проблематика;
- много добрата информираност и уменията да се анализират данни;
- добрият усет към значимостта на проблема и възможностите за практическо приложение на получените резултати;
- предлагането на конкретни иновативни подходи за оптимизиране на грижите за онкологичните пациенти - Карта за оценка на пациента преди дехоспитализацията (сестринска епикриза), съпроводена с персонален информационен лист, включващ оценка на зависимостта на пациента от грижи, разработен на база на Концептуалния модел на Вирджиния Хендерсон и Учебна програма за избираема дисциплина „Профилактика на онкологичните заболявания“, предназначена за студенти от специалност „Медицинска сестра“ в шести семестър на обучението.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представени са четири публикации, свързани с темата на дисертационния труд в сборници с доклади от научни форуми. Липсват самостоятелни публикации.

Нямам критични забележки към изследователя.

Препоръчвам на Поля Гергова активизиране на участията в международни научни форуми, както и публикации в международни списания, предвид актуалните и значими приноси, свързани с организационно-управленските аспекти на съвременните грижи за онкологичните пациенти.

7. Автореферат

Авторефератът е изложен на 63 страници, добре структуриран и онагледен с 14 таблици и 47 фигури. Представената информация е изчерпателна и дава представа за основните аспекти на проведеното изследване, получените резултати, препоръки и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа значими научно-приложни резултати, които имат значим принос в науката и **отговарят на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Плевен. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, регламентирани чрез Правилника на МУ – Плевен за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката **Поля Тодорова Гергова притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „**Управление на здравните грижи**“, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Поля Тодорова Гергова по научната специалност „Управление на здравните грижи“.

19.03. 2024 г.

На основание чл. 59 от ЗЗЛД
Изготвил становището:

(проф. Макрета Драганова, дм)

DIALOGUE PLUS LTD

CONFERENCE INTERPRETERS, TRANSLATORS,
INFORMATION SPECIALISTS

OFFICE: 1000 Sofia, 22 Venelin Str., Tel.: (+359 2) 980 54 46

Fax: (+359 2) 986 28 51 E-mail: dialog@dialog-bg.com, www.dialog-bg.com

Translation from Bulgarian

Review for attaining the ESD of Doctor (PhD)

OPINION

by Prof. Makreta Todorova Draganova, PhD.

Medical University – Pleven, Faculty of Public Health, Department of Healthcare Management, Medical Ethics and Information Technologies, appointed as a member of the Scientific Jury by Order No. 640/ 28/02/2024 of Prof. Dr. Dobromir Dimitrov, PhD., Rector of Medical University - Pleven, and with Protocol No. 1/ 05/03/2024 of the meeting of the Scientific Jury, designated for the preparation of a review

REGARDING: Defense of the dissertation on the topic: "**IMPORTANT ASPECTS OF NURSING CARE IN ONCOLOGICAL PATIENTS**", developed by **Polya Todorova Gergova**, doctoral student in an independent form of training at the Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health, Medical University - Pleven, for attaining the scientific degree of Doctor (PhD) in the scientific specialty of Healthcare Management, professional field 7.4. Public Health.

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Stela Lyudmilova Georgieva, MD, PhD.

1. General presentation of the procedure and the doctoral student

By Order No. 3565/ 23/11/2022 of Prof. Dr. Dobromir Dimitrov, PhD., Rector of MU - Pleven, Polya Todorova Gergova was enrolled as a doctoral student in an independent form of training in the doctoral program "Healthcare Management" at the Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health, Medical University - Pleven, for attaining the educational and scientific degree of Doctor (Ph.D.) in the scientific specialty of Healthcare Management, professional field 7.4. Public Health.

Attached to the documentation is the Protocol of an examination for covering the doctoral minimum requirements.

By Order No. 3841/ 13/12/2023 of Prof. Dr. Dobromir Dimitrov, PhD, Rector of MU – Pleven, on the basis of Art. 33 (3) of the Regulations for the Development of the Academic Staff of MU - Pleven (2022), a report submitted by the Head of the Department of Social Medicine and Health Management, and a decision of the Faculty Council of the Faculty of Public Health (Protocol No. 27/ 13/12/2023), Polya Todorova Gergova was deducted with the right of defense and the members of the Scientific Jury were appointed.

The presented set of documents on paper and electronic media is in accordance with Art. 34 and Appendix No. 2 of the Regulations for the Development of the Academic Staff of MU - Pleven.

Polya Todorova Gergova was born in the city of Pleven in 1973. In 1995, she graduated from the Pleven Higher Medical Institute with the specialty of Nursing, after which she obtained a bachelor's degree in Healthcare (2005) and a master's degree in Healthcare Management (2007) from the Faculty of Public Health of MU - Pleven. In 2017, Polya Gergova acquired her first specialty in "Medical pedagogy", and in 2022, her second specialty in "Specific care for patients with oncological diseases".

Polya Gergova's professional career began as a nurse in the Clinic of Orthopedics and Traumatology, where she worked for more than ten years (1995 – 2008). From 2008 to 2023, Polya Gergova was an Assistant Professor at the Department of Surgical Nursing Care, Faculty of Healthcare, MU - Pleven, where she currently holds a teaching position. The doctoral student has realized more than 20 postgraduate training courses, most of which are related to the topic of the dissertation.

Polya Gergova is fluent in English and speaks Russian and German. She is a member of six professional and scientific organizations.

The long clinical experience and the subsequent academic path followed its sequence, and the defense of the dissertation is a logical stage in Polya Gergova's career.

2. Actuality of the topic

The proposed dissertation contains 171 standard typewritten pages and is illustrated with 60 figures, 24 tables and 8 appendices.

The topic, proposed by Polya Gergova, is extremely relevant, due to the fact that oncological diseases fall rightfully into the group of socially significant diseases. According to data from the National Statistical Institute for 2021, in the age range 35-69 years, every third case of death is due to an oncological disease. It is the alarming trend related to oncological diseases that determines the great scientific interest in issues related to their epidemiology, diagnosis, treatment and healthcare. Data from recent years indicate that the social significance of malignant neoplasms (class II of the ICD 10) is emphasized by a number of key facts presented by the World Health Organization and discussed at scientific and political meetings and forums.

Caring for patients with oncological diseases is part of the specialized training of students during the four-year study in the specialty of Nursing. Based on her impressions and practical work in the field of oncological care, the doctoral student brings out the methodological and research parameters of the issue, which in the future will have direct application in the field of healthcare for patients with malignant diseases.

The fulfillment of the objective and the six tasks set in the dissertation is definitely aimed at improving the quality of life of patients with oncological diseases by establishing the degree of correspondence between the acquired knowledge, skills and habits in the field of oncological care of the students in the specialty of Nursing, and the patient needs for specific competencies in the medical facilities in the Republic of Bulgaria.

3. Expertise on the topic

The author shows a very good awareness of the topic under consideration and also of its border areas. In the proposed work, she cites 216 titles, of which 67 are in Cyrillic and 149 are in Latin.

4. Methodology of the research

The chosen research methodology allows achieving the set objective and obtaining adequate answers to the tasks solved in the dissertation. By its nature, the research is a complex medical-social study. The methods used by the doctoral student include survey and documentary methods and a semi-structured interview.

I assess the combination of research methods and the use of structured and original questionnaires for each group of respondents, as well as the conduct of an interview, as adequate to the objective and tasks of the study.

5. Characterization and evaluation of the dissertation and its contributions

The proposed dissertation is optimal in volume (171 standard typewritten pages), and the text is illustrated and generally, very well-structured.

The literature review of the dissertation is within 65 pages and is well-structured. From the literature review, the doctoral student's very good awareness of the problem on a global and European scale is evident. Following a logical sequence, two main aspects of the study are presented:

- Nature and social significance of oncological diseases.
- Development of healthcare for patients in need of oncological care in Bulgaria and different countries worldwide, as well as the need of oncological units in the medical institutions for specific competencies of the healthcare professionals.

The literature review ends with 5 logically derived conclusions.

CHAPTER TWO, **Objective, Tasks, Methods and Material**, is very precisely developed. In this chapter, three adequate working hypotheses are presented, and the objective is clearly, accurately and precisely formulated. To realize the objective, an optimal number of 6 tasks are set.

The study was conducted for the period 2020-2022 in three logically structured stages.

The volume and structure of the sample are logically and statistically justified: a total of 403 participants in the study, of which 199 students in the specialty of Nursing, 88 nurses and 19 experts occupying management positions - doctors and chief/senior nurses with an acquired specialty in oncological hospital units, and 97 oncological patients, users of oncological care provided by the organizations included in the study. The respondents were included through random sampling. The inclusion and exclusion criteria for participation in the study were clearly presented.

CHAPTER THREE, **Analysis of the Author's Research Results**, can be defined as particularly valuable and with the greatest weight and contribution to the results of the study. Polya

Gergova's own research is based on an analysis of the data from the surveys conducted through three questionnaires, a documentary method and an interview, presented in the appendices.

The results are presented in 60 figures, 28 tables and 8 well-designed appendices. They contain the statistical component necessary to quickly perceive significant differences. I also give high marks to the text part. The obtained results and their discussion fully correspond to the set hypotheses, objective and tasks of the doctoral student, and the analysis of the presented materials gives the opportunity to reach the conclusions.

The conclusions are drawn and are logical from the presented results of the questionnaire surveys and the conducted interview. Seven conclusions are presented, which are adequate to the completed tasks of the scientific research.

The presented results and contributions are significant and derive from the dissertation work.

I accept the development of Poly Gergova's doctoral thesis as timely and useful. The proposed dissertation is sufficient in volume and quality. A positive evaluation deserves:

- the relevance of the studied issues;
- the author's very good awareness and ability to analyze data;
- the author's good sense of the importance of the issue and the possibilities of practical application of the obtained results;
- the proposed specific innovative approaches for optimizing care for oncological patients – the Patient assessment card before discharge (nursing epicrisis), accompanied by a personal information sheet including an assessment of the patient's dependence on care, developed on the basis of Virginia Henderson's Conceptual Model, and the Curriculum for the elective discipline "Prevention of Oncological Diseases" intended for students in the specialty of Nursing in the sixth semester of study.

6. Assessment of the doctoral student's publications and personal contributions

Four publications related to the topic of the dissertation in collections of reports from scientific forums are presented. There are no independent publications.

I have no critical remarks about the researcher.

I recommend Poly Gergova to intensify participation in international scientific forums, as well as publications in international journals, given the current and significant contributions related to the organizational-management aspects of modern care for oncological patients.

7. The author's summary

The author's summary is presented on 63 pages, well-structured and illustrated with 14 tables and 47 figures. The information presented is comprehensive and provides insight into the main aspects of the study conducted, the results obtained, the recommendations and contributions.

CONCLUSION

The dissertation contains important scientific and applied results that have a significant contribution to the science and **meets** the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of the ADASRB and the Regulations of MU – Pleven. The presented materials and dissertation results fully correspond to the specific requirements regulated by the Regulations of MU - Pleven for the implementation of the ADASRB.

The dissertation shows that the doctoral student **Polya Todorova Gergova** possesses in-depth theoretical knowledge and professional skills in the scientific specialty of **Healthcare Management, demonstrating** qualities and skills for independent conduct of scientific research.

Due to the above, I confidently give my **positive assessment** of the conducted research, presented in the above-reviewed dissertation, summary, obtained results and contributions, and ***I propose to the honorable Scientific Jury to award the educational and scientific degree of Doctor*** in the scientific specialty of Healthcare Management to Polya Todorova Gergova.

19/03/2024

Reviewer:

Prof. Makreta Draganova, PhD.

I, the undersigned Anastasiya Papaziyan hereby certify the truth of the translation made by me from Bulgarian language to English language of the enclosed document: Opinion. The translation consists of 5 pages.

Translator

